

УДК 338.9:339.94:658.5

*Школьний О.О.,
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри менеджменту,
Уманський національний університет*

ГЛОБАЛЬНИЙ СТРАТЕГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Поглиблення інтеграції країн світу та лібералізація господарського життя сприяли зменшенню регуляторних бар'єрів, поживленню руху факторів виробництва, забезпеченню технологічного прогресу в різних сферах, зокрема інформаційно-комунікативній діяльності, логістиці, торгівлі, транспортуванні та ін. Це дозволило транснаціональним компаніям повною мірою використовувати економічний ефект за рахунок масштабів та полегшило їх доступ до стратегічних маркетингових сегментів.

Нині спостерігається загострення екологічних проблем, що потребує значних перехідних витрат для глобальних компаній. Слід вказати на те, що амбіційні природоохоронні цілі повинні мати конкретне підґрунтя та відображатися у стратегічних планах. При цьому важливо враховувати такі умови щодо розвитку глобального стратегічного менеджменту [1]:

- компанії-лідери повинні ставити перед собою амбіційні цілі, які свідомо індукують продуктивну напругу між поточною реальністю та стратегічним баченням, що сприяє сталому розвитку глобальної організації;

- залучення зацікавлених сторін до процесу ідентифікації пріоритетів щодо сталого розвитку є ключовою умовою формування стратегічних рішень, які відповідають реальним потребам у соціальній, економічній і природоохоронній сферах;

- для досягнення високої ефективності глобального менеджменту важливо враховувати здобутки науки та очікування стейкхолдерів, оскільки це є ключовими факторами успіху;

- досягнення цілей сталого розвитку вимагає визначення послідовних завдань середнього рівня, які допоможуть досягати довгострокових результатів.

- необхідно посилювати динаміку процесів із залученням активних стейкхолдерів та поетапно розширювати їх участь відповідно до глобальної стратегії;

- з метою забезпечення масштабних системних перетворень важливо нарощування зусилля щодо формування умов сталого розвитку.

Цілі сталого розвитку, ухвалені Організацією Об'єднаних Націй у 2015 році, орієнтовані на подолання бідності, досягнення добробуту людей та захист

планети. Поряд з цим, невизначеність щодо перспектив глобалізації зумовлена зростаючою взаємозалежністю держав, нерівномірністю розвитку економіки країн світу, поглибленням бідності окремих регіонів, неможливістю розв'язання проблеми світової продовольчої безпеки, негативним впливом підприємницької діяльності на навколишнє природне середовище та іншими чинниками.

Спроби відновлення політики протекціонізму є наслідком негативного впливу глобалізації на різні сфери суспільного життя. Нехтування змінами клімату негативно впливає як на імідж окремих компаній, так і країн.

Підприємницька діяльність глобальних компаній, зокрема у сфері інвестицій, часто супроводжується зовнішніми ефектами [3]. Крім того, за умов розвитку транснаціонального бізнесу, коли продукція, вироблена в регіонах з нижчим рівнем вартості робочої сили, постачається в країни з високим рівнем доходів, з відповідним виокремленням процесів виробництва та дизайну товарів, спостерігається полегшення процесів дифузії технологічних рішень та відповідних продуктів інтелектуальної власності, що зумовлює суттєвий вплив на формування конкурентних переваг країн, які беруть участь у світогосподарських зв'язках [2].

Отже, негативні наслідки глобалізації призводять до використання регуляторних механізмів та залучення компенсаційних стратегій. Посилення протекційних заходів та зміна світового торговельного порядку зумовлює необхідність коригування механізмів стратегічного менеджменту, які залучають транснаціональні корпорації.

Амбіційні цілі глобальних компаній у природоохоронній сфері повинні мати конкретне підґрунтя, відображати інтереси стейкхолдерів і бути інтегрованими у стратегічні плани з метою їх успішної реалізації.

Список використаних джерел:

1. Isaacs, K., Jay, J., Gregory, J., & Olivetti, E. (2023). *Set Ambitious but Realistic Environmental Goals*. *MIT Sloan Management Review*, 65(2), 22-27.
2. Nazzaro M. Vance Slams Globalization for Hampering American Innovation. *The Hill*. March 18, 2025. URL: <https://thehill.com/policy/technology/5200621-vance-trump-administration-tech/>
3. Teece, D. J. (2022). *A wider-aperture lens for global strategic management: The multinational enterprise in a bifurcated global economy*. *Global Strategy Journal*, 12(3), 488-519.